

Maciej Dzierżykraj-Lipowicz

Zgromadzenie Izby adwokackiej w Bydgoszczy : w hołdzie Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu

Palestra 50/1-2(565-566), 301-304

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zarówno aktualna i ciekawie przedstawiona przez Prezesa SN prof. Tadeusza Erecińskiego, aktualna problematyka znowelizowanej procedury cywilnej, jak również pożytecznie wykorzystany czas na zwiedzanie Wilna, pozwalają stwierdzić, iż sympozjum było ze wszech miar udane.

adw. Jerzy Korsak

IZBA BYDGOSKA

ZGROMADZENIE IZBY ADWOKACKIEJ W BYDGOSZCZY

I. W dniu 26 czerwca 2004 r. w sali nr 224 Sądu Rejonowego w Bydgoszczy odbyło się kolejne Sprawozdawczo-Wyborcze Zgromadzenie Izby Bydgoskiej.

Urzędujący dziekan adw. Jan Montowski powitał zgromadzonych członków Izby oraz przybyłych gości: przedstawiciela Naczelnej Rady Adwokackiej adw. Rajmunda Żuka, wiceprezesa Sądu Okręgowego sędziego Janusza Kasnowskiego oraz sędziego tego Sądu Włodzimierza Hillę, dziekana Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych radcę prawnego Jerzego Mojsiewicza i zastępcę dyrektora Wydziału Prawnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego Monikę Lewandowską.

Następnie przewodniczący Zgromadzenia adw. Edward Guziński zwrócił się do obecnych o uczczenie chwilą milczenia pamięci zmarłych w ubiegającej kadencji adwokatów: Tadeusza Mędrzyckiego (1914–2003), Danuty Połońskiej-Doberszyc (1953–2003), Ireny Bielawskiej-Kaszyńskiej (1920–2004), Zofii Głownickiej (1909–2004) oraz Romana Szydłowskiego (1928–2004).

W obecności zgromadzonych adwokatów i aplikantów adwokackich oraz gości dziekan adw. Jan Montowski uhonorował adw. Konrada Kulpę i adw. Romana Latośa przyznanymi im przez Naczelną Radę Adwokacką odznakami „Adwokatura Zasłużonym”.

W wyniku przeprowadzonych podczas Zgromadzenia wyborów nowo wybrana Rada na pierwszym posiedzeniu ukonstytuowała się jak następuje:

Dziekan: adw. Jan Montowski

Wicedziekan: adw. Andrzej Biliński

Wicedziekan: adw. Stanisław Sobieszcański

Sekretarz: adw. Kamil Jagodziński

Skarbnik: adw. Wojciech Szweda

Rzecznik Dyscyplinarny: adw. Konrad Kulpa

Członkowie Rady: adw. Witold Burker, adw. Kazimierz Kuczyński, adw. Roman Latoś

Zastępcy: adw. Mariola Lehmann, adw. Sławomir Maciejewski, adw. Adam Różyński

Prezesem Sądu Dyscyplinarnego został wybrany adw. Zbigniew Kaczmarek, prezesem Komisji Rewizyjnej adw. Janusz Olkiewicz. Przewodniczącym Zespołu Wizytatorów został adw. Stanisław Sobieszczański.

Funkcje zastępców Rzecznika Dyscyplinarnego objęli adwokaci: Miłosz Jamny, Kazimierz Kuczyński i Jarosław Wyreński.

Sędziami Sądu Dyscyplinarnego zostali wybrani adwokaci: Jerzy Biliński, Barbara Brzuszkiewicz, Artur Brzuszkiewicz, Wojciech Makara, Krzysztof Ogrodowicz, Ryszard Paradowski, Urszula Peplińska i Piotr Wnuk, a zastępcami sędziów adwokaci: Adam Holka, Mirosław Krauze i Bogdan Świebodziński.

Członkami Komisji Rewizyjnej zostali wybrani adwokaci: Maria Fels i Wojciech Kubiak, a zastępcami członków adwokaci Teodor Krawczyk i Jarosław Wyreński.

W skład Zespołu Wizytatorów weszli adwokaci: Andrzej Biliński, Bogdan Cyganowicz, Elżbieta Głuszek-Manikowska, Teresa Gralewska-Misterska, Kornelia Krzyżńska, Hanna Kulpa, Mariola Lehmann, Jan Mamczyc i Czesław Pastwa.

Powołano również stałe komisje Rady Adwokackiej:

1. Komisję ds. Szkolenia Adwokatów i Aplikantów Adwokackich z przewodniczącym dziekanem adw. Janem Montowskim,
 2. Komisję ds. Socjalnych i Bytowych z przewodniczącym adw. Wojciechem Szwedą,
 3. Komisję ds. Sportu i Rekreacji z przewodniczącym adw. Romanem Latosem, oraz z inicjatywy adw. Macieja Dzierżykraj-Lipowicza, po raz pierwszy:
 4. Komisję Historyczną z przewodniczącym adw. Stanisławem Sobieszczańskim.
- Kierownikiem Szkolenia Aplikantów Adwokackich został adw. Wojciech Manikowski.

Delegatami na kolejny VIII Krajowy Zjazd Adwokatury (Warszawa, 20–21 listopada 2004 r.) zostali adwokaci: Andrzej Biliński, Witold Burker, Zbigniew Kaczmarek, Konrad Kulpa, Andrzej Lehmann, Janusz Olkiewicz, Ryszard Paradowski i Piotr Wnuk.

W HOŁDZIE MARSZAŁKOWI JÓZEFOWI PIŁSUDSKIEMU

II. W dniu 6 czerwca 1921 r. przybył z Torunia do Bydgoszczy z pierwszą i jedyną wizytą do tego miasta **Marszałek Polski Józef Piłsudski**. Dostojnego gościa witał w Ratuszu w otoczeniu miejskich notabli **adwokat Jan Maciaszek** (1876–1932), pierwszy polski prezydent Bydgoszczy, przywróconej Macierzy przeszłego roku na mocy traktatu wersalskiego. Przed wizytą w Ratuszu Marszałek przyjął na Placu Wolności defiladę żołnierzy garnizonu bydgoskiego, a w dalszej kolejności pozdrowiał z balkonu gmachu Starostwa Powiatowego przy ul. J. Słowackiego (obecnie siedziba Akademii Muzycznej) poczty sztandarowe organizacji społecznych, zawodowych i kościelnych oraz licznie przybyłych mieszkańców. Późnym popołudniem wziął udział w galowym przedstawieniu w nieistniejącym dziś gmachu Teatru Miejskiego przy Placu Teatralnym, a na zakończenie dnia w zorganizowanym na jego cześć raucie w Sali Malinowej hotelu „Pod Orłem” przy ul. Gdańskiej.

Przed wyjazdem w dalszą podróż Wisłą z Brdyujścia do Grudziądza Marszałek spędził noc w prywatnym mieszkaniu adw. J. Maciaszka w jego kamienicy przy ul. Gdańskiej 92.

Na frontonie tej kamienicy 19 marca 1937 r. odsłonięta została spizowana tablica memorialna, bez przywołania wszakże nazwiska adw. J. Maciaszka, którą to tablicę w pierwszych dniach okupacji Bydgoszczy w 1939 r. zniszczyli hitlerowcy.

Na prasowy apel Jerzego Derendy, prezesa Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, o pomoc w restytucji zniszczonej tablicy jako jeden z pierwszych odpowiedział adw. Jan Montowski, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej, który zadeklarował stosowną pomoc finansową w urzeczywistnieniu tej inicjatywy z jednoczesną propozycją uzupełnienia napisu z ówczesnej tablicy przez akapit tej treści, że Marszałek J. Piłsudski był gościem prezydenta Bydgoszczy „adw. Jana Maciaszka”.

Dnia 6 czerwca 2004 r. replikę zniszczonej tablicy, autorstwa bydgoskiego artysty plastyka Jerzego Stróżyka (1951–2004), uzupełnionej o wspomniany akapit, odsłanili wspólnie podczas patriotycznej uroczystości z zachowaniem ceremoniału wojaskowego: Romuald Kosieniak, wojewoda kujawsko-pomorski, oraz Lidia Wilniewczyc, zastępca prezydenta miasta Bydgoszczy.

W imieniu Okręgowej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy kwiaty pod tablicą złożył sekretarz Rady adw. Stanisław Sobieszczański w asyście prawnuczek adw. Jana Maciaszka: adw. Kamili Nartowicz i Moniki Plejewskiej – córek bydgoskiego adwokata Bogdana Cisewskiego (1937–1985).

Napis na tablicy głosi:

PIERWSZY MARSZAŁEK POLSKI
JÓZEF PIŁSUDSKI
w tym domu był gościem
PREZYDENTA BYDGOSZCZY
adw. Jana Maciaszka
w dniach 6 i 7 czerwca 1921 r.

Przebieg uroczystości zrelacjonowany został przez lokalne media, zarówno radio, telewizję, jak i prasę.

Wkład bydgoskiej Rady Adwokackiej w zorganizowanie tej uroczystości docenił prezes Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy, przesyłając na ręce dziekana adw. Jana Montowskiego utrzymane w niezwykle serdecznym tonie podziękowanie, w zakończeniu którego napisał: *„...gdyby nie Państwa wsparcie, odsłonięcie tablicy nie byłoby możliwe. Jeszcze raz gorąco dziękuję”*.

Opisana w tym miejscu uroczystość odsłonięcia tablicy poświęconej Marszałkowi J. Piłsudskiemu wydaje się jednocześnie dobrym powodem do przedstawienia czytelnikom krótkiego biogramu J. Maciaszka, zasłużonego dla polskiego ruchu niepodległościowego działacza i wybitnego adwokata.

JAN MACIASZEK urodził się 3 maja 1876 r. w Ostrowie Wielkopolskim. Po ukończeniu studiów prawniczych w Berlinie, gdzie działał w organizacji „Zet”, złożeniu

egzaminu referendarskiego (1899) oraz asesorskiego (1904), prowadził praktykę adwokacką w Rawiczu, Lesznie i Poznaniu. Tam w listopadzie 1918 r. czynnie uczestniczył w ruchu polskim dążącym do przejęcia władzy w byłym zaborze pruskim. Został szefem Wydziału Bezpieczeństwa Komisariatu Naczelnej Rady Ludowej w Poznaniu. Należał do głównych organizatorów Straży Ludowej w Wielkopolsce. Aktywnie uczestniczył w organizowaniu odsieczy dla oblężonego przez Ukraińców Lwowa.

W grudniu 1918 r. stanął na czele polsko-niemieckiej Komendy Miasta Poznania. Przez krótki czas faktycznie kierował wojskiem wielkopolskim. W połowie stycznia 1919 r. nowo mianowany głównodowodzący Polskich Sił Zbrojnych byłego zaboru pruskiego gen. Józef Dowbor-Muśnicki postawił ppor. J. Maciaszka na czele utworzonego szefostwa Apropowizacji, instytucji kierowniczej do spraw gospodarki wojskowej i uruchomienia przemysłu wojennego.

W październiku 1919 r. J. Maciaszek został pełnomocnikiem polskim przy niemieckim jeszcze Magistracie bydgoskim. 14 stycznia 1920 r. Ministerstwo b. Dzielnicy Pruskiej ustanowiło J. Maciaszka Komisarzem Generalnym na miasto Bydgoszcz, odpowiedzialnym za przejęcie miasta od Niemców. Tego samego dnia ministerstwo to na propozycję bydgoskiej Rady Ludowej mianowało J. Maciaszka komisarycznym prezydentem Bydgoszczy. Pełniąc tę funkcję, przejął 19 stycznia z rąk niemieckich zwierzchnią władzę w Bydgoszczy. 20 stycznia 1920 r. rozpoczął faktyczne urzędowanie w mieście.

W czasie krótkiego pełnienia funkcji prezydenta przyczynił się znacznie do repolonizacji miasta i jego instytucji. Dzięki jego staraniom już w kwietniu tego roku włączono w granice Bydgoszczy 18 podmiejskich gmin, zamieszkałych w większości przez Polaków. Wiele uwagi poświęcił sprawom finansowym i gospodarce komunalnej. Rozpoczął budowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na przedmieściach. Uratował dla Bydgoszczy Izbę Rzemieślniczą i Izbę Przemysłowo-Handlową, które zamierzano przenieść do innych miast. Dbał o budowę i rozwój szkolnictwa polskiego. Osobiście angażował się w sprawę obsady kierownictwa Teatru Miejskiego, powołując na dyrektora tej instytucji znaną aktorkę Wandę Siemaszkową (1867–1947) oraz Biblioteki Miejskiej, powierzając jej dyrekturę dotychczasowemu pracownikowi lwowskiego Ossolineum dr. Witoldowi Bełzie (1886–1955).

Po złożeniu w dramatycznych okolicznościach dymisji, potwierdzonej 4 lipca 1921 r., J. Maciaszek poświęcił się adwokaturze i notariatowi. Prowadził do śmierci jedną z największych kancelarii w Bydgoszczy, zatrudniając przeszło 20 pracowników. Był odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Zmarł 10 stycznia 1932 r. w Bydgoszczy i pochowany został na miejscowym cmentarzu Nowofarnym. Był żonaty z pochodzącą z Nakła n. Notecią Łucją z Gremczyńskich (1884–1947). Ich córka jedynaczka Zofia wyszła za mąż za adw. Bernarda Cisewskiego (1898–1970), powojennego długoletniego dziekana Wojewódzkiej Rady Adwokackiej w Bydgoszczy, którego syn Bogdan (1937–1985) był również adwokatem w Bydgoszczy.

adw. Maciej Dzierżykraj-Lipowicz